

מסורת הש"ס

(א) [לעיל ד:י:ושי"ח:ט], לעיל טו:
לט: [לקמן סג:א], (ג) ס"ד ג'דול, ד: שייך ל"ע"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' וזכ"א יביא שאר קרבנותיו ויטוהר וימשה נמי כ"ל ומינות שמע מינה נמחק: (ג) במשנה כהן גדול ומיר אינן מיטמאין: (א) רש"י ד"ה בשלמא וכי' כשרי כ"ג עדיף שקדשמו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תרד"ה ונטמא וכי' סוּר ו' לַבַּד אֵלֶּה כִּלְיֵי: [ב] בא"י מותר לשחות יין ולגלגל וכו' מן הדמים עדיין [אינו ראוין לתגלגל וכו' כ"ל: ג] ד"ה וזכ"א וכי' מעשה דטהרה. מיבת דטהרה נמחק וי"צ טהרה וזכ"א תביא קרבנותיה ויטוהר: [ד] בא"י וזכ"א כשטהר וכו' יביאם [למנן סמירין]. וי"צ ויטהר דהאמר לעיל בפ"ק ד' וי"צ דף טז דטומאה דלאחר מלאת סוּררת שלשים לרבנן ובפ"ק פירשתי דהוא מדרבנן גזירה אטו סמירה דמן המורה כסמירה הבא בסתם טוהרה. וטמא והואיל וחיי לתגלגל שטרק אחד מן הדמים די לרבנן נמי כסמירת ו' כ"ל והי"א וכלא כדפות פפ"ח כ"ג וכו' כנפריים הוא וכו' כ"ל: ו' ד"ה ואל וכו' משא"כ ככהן כהן הסיד ואח"כ מה"ד למי' יטמא וכו' מיבת למי' נמחק וי"צ וזכ"א יטמא כ"ל. א"מ: ז' ד"ה וכן משוח וכו' עבודה ביה"כ. י"צ כאן שייך קושיית וא"ת וכו' האמורה בסוף היידור: [ח] בא"י ולא מרובה וכו' גביה ולקח מיבת ולקח נמחק וי"צ והביא: [ט] בא"י דכתיב מוכח וכו' הי"ג. תי' הי"ג נמחק וי"צ הגהיה כ"ל א"מ יעושה"ה דקדושת זאת מקומה לעיל:

הגהות התוספות

- י"ל ולא כל הימים קאמר.
- י"ל כל קרבנות. 3. מיבת סתם נמחק. וי"ל עושה מעשה דטהרה וכו'. 4. י"ל והכי קודם. 5. י"ל אלל שאר. 6. י"ל ואחר שיטהר. 7. מיבות למנן סמירה נמחק. וכלן שייך הדבור שבסמון וכל"ל וכדאמר לעיל בפ"ק ובפ"ג דטומאה כ"ל. והכל דבור אחד. וד"ה במי"ס שייך אח"כ.
- מיבות י"ו ולרבנן ל"ו נמחק. וי"ל סוּר ל' לרבנן.
- מיבות הבא מספק דמשמע נמחק. וי"ל שעה סגי ושמא תכא. 10. י"ל משמק. 11. י"ל דייקא נמי דבסמירת קרבנות איירי וכו'. 12. י"ל ממה שאמרנו.
- י"ל תביא שאר. 14. כפי"א כספרי' היה. 15. י"ל כדאמון. 16. י"ל שאף אס. 17. י"ל הא. 18. י"ל שעבר כדכסון.
- י"ל לנטולנו מחמה. 20. י"ל הלא על. 21. י"ל דבר.

שלשה מינין פרק ששי נזיר

במתני' צמרים התרמודית. מתרמוד שס מקום: שהיא **מסוכנת והלכה ומלאה שמחה**. ונטמאת עליה ואמרו חכמים כו' א: **גמ'** **קפני**. במתני' ר' אליעזר אומר סותר את הכל והא שמעינן ליה דאמר דכל אחר מלאת שצעה סותר ותו לא והא הכא אחר מלאת הוא:

אמר רב מאי סוּר נמי דקאמר ר"א סוּר קרבנותיו. והכי קאמר יציא כל קרבנותיו לאחר שיטהר ואותו זבח ראשון שזרק דמו לא עלה לו ולעולם ו' הוא דסותר ותו לא לדברי הכל וזהא פליגי ר' אליעזר סבר אותו זבח ראשון לא עלה לו ויציא אחר במקומו עס שאר קרבנותיו שהפריש לכשיטהר לאחר ו': **והכי נמי מסתברא**. דלקרבנותיו קאי מדקתני וחכמים אומרים יציא שאר קרבנותיו ויטהר מכלל דלרבי אליעזר סבירא ליה דאף ראשון לא עלה לו וצריך להביא אחר לו: ענין אחר **אמר רב מאי סוּר נמי דקאמר ר' אליעזר סוּר אס קרבנותיו**. ולא מיבעיא זבח ראשון דאינו עולה לו אלא ג' אותו שהפריש תחלה כריך להחליף ויביא אחר במקומו וחכמים אומרים אותו ראשון כלבד לא עלה לו וצריך להביא אחר במקומו אבל שאר קרבנות שהפריש אינו כריך להחליף אלא לכשיטהר יציא אותם. הי"ג מסתברא דלקרבנות פליגי מדקאמר רבנן דיציא שאר קרבנות ויטהר אלמא דשמעי מיניה דרבי אליעזר דאפי' אותן קרבנות שהפריש תחלה אינו יכול להביא לקרבנותיו ואמרו ליה רבנן מציא ומעשה נמי כו':

הדרן עלך שלשה מינין בהן גדול ונוזר אין מיטמאין לקרוביהן **לקרוביהן**. וכדמפרש כהן קראי לטומאה לקמן בגמ': **גמ'** **בשלמא כהן ונוזר**. שמעינן ד'להו הי מינייהו יטמא תחילה רבנן סברי כהן גדול א) שקדשמו קדושת עבר ורבי אליעזר סבר נזיר עדיף שכן מציא קרבן על טומאתו ואל יטמא נזיר: **משוב**

קרבן על טומאתו מה שאין קרבן על נזירות והו' אמר מיר עולם מכל מקום סתם נזירות היו שלשים יום (לעיל ה:). **בשלמא בהן גדול ונוזר** **האי כבר בהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף**. וטעמא דמ"י^[15] במתניתין: **[בן משוח בשמן המשחה**. כ"ג שנמשח בשמן המשחה ומרובה בגדים קרי בגדים בלא שמן שהיו ממלאים ידיו בזה' בגדים ולא היו יכולין לעשות שמן המשחה אחר למשוח בו דכתיבי (שמות ז) שמן משחת קדש יהיה זה ו' לדורותיכם זה ולא אחר וכדאיתא בפ' קמא דכריתות (דף ה:) וי' נס א' בשמן המשחה היה והלא הכרזה נסים נעשו בו שמתחלה לא היה אלא י"ז לוג ובו נמשח המשכן וכל כליו וזהרן ובניו כל ז' ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכו'ו קיים לעמיד לבא שנאמר משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם והא דלומר שכהן משוח מקריבו ולא מרובה בגדים דכתיבי גביה ח' ולקח הכהן המשח מדם הפר והא'^[17] ליתא דבתורת כהנים מוכח בזהדי דאף כהן הדיוט מקריבו א) (ה"ג) וא"ת אי מיירי אחר יה"כ לא היה לו לקרותו לזה מרובה בגדים אלא שעבר^[18] ואי מלאו מת מצוה ביה"כ והא כבודת מת מצוה לא דחי י"ט וכ"ש שבת ויה"כ וי"ל דלעולם ביה"כ עצמו איירי ולא לקצרו אלא לנטולנו מחמה לכל דשרי אפי' בשבת והא קאמר דמשוח בשמן עדיף ומטמא המרובה בגדים מחמה^[19] לכל דמשוח עדיף דמייתי פר הבא על כל המזות אס הכהן המשח הורה וטעה בהוראתו אבל מרובה בגדים אינו מציא פר על^[20] כל המזות דמשיח דוקא כתיב אלא מציא כשזה או שעירה יחידי ובהוריות (דף יא:). עיקר הדבר ופירושו ופר'^[21] הבא על כל המזות היינו צפר שהוא עצמו מציא שהורה עצמו ועשה כהוראתו שהוראת כהן משיח עצמו כהוראת כ"ד לציבור:

על טומאתו מה שאין קן בכהן ו' למאן דאמר דיעמא נזיר ואל יטמא כהן ואפי' כהן הדיוט: **יטמא בהן**. ואפילו כהן גדול: **נזיר קדושתו קדושת שעה**. ואפי' אחר מיר עולם מכל מקום סתם נזירות היו שלשים יום (לעיל ה:). **בשלמא בהן גדול ונוזר** **האי כבר בהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף**. וטעמא דמ"י^[15] במתניתין: **[בן משוח בשמן המשחה**. כ"ג שנמשח בשמן המשחה ומרובה בגדים קרי בגדים בלא שמן שהיו ממלאים ידיו בזה' בגדים ולא היו יכולין לעשות שמן המשחה אחר למשוח בו דכתיבי (שמות ז) שמן משחת קדש יהיה זה ו' לדורותיכם זה ולא אחר וכדאיתא בפ' קמא דכריתות (דף ה:) וי' נס א' בשמן המשחה היה והלא הכרזה נסים נעשו בו שמתחלה לא היה אלא י"ז לוג ובו נמשח המשכן וכל כליו וזהרן ובניו כל ז' ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכו'ו קיים לעמיד לבא שנאמר משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם והא דלומר שכהן משוח מקריבו ולא מרובה בגדים דכתיבי גביה ח' ולקח הכהן המשח מדם הפר והא'^[17] ליתא דבתורת כהנים מוכח בזהדי דאף כהן הדיוט מקריבו א) (ה"ג) וא"ת אי מיירי אחר יה"כ לא היה לו לקרותו לזה מרובה בגדים אלא שעבר^[18] ואי מלאו מת מצוה ביה"כ והא כבודת מת מצוה לא דחי י"ט וכ"ש שבת ויה"כ וי"ל דלעולם ביה"כ עצמו איירי ולא לקצרו אלא לנטולנו מחמה לכל דשרי אפי' בשבת והא קאמר דמשוח בשמן עדיף ומטמא המרובה בגדים מחמה^[19] לכל דמשוח עדיף דמייתי פר הבא על כל המזות אס הכהן המשח הורה וטעה בהוראתו אבל מרובה בגדים אינו מציא פר על^[20] כל המזות דמשיח דוקא כתיב אלא מציא כשזה או שעירה יחידי ובהוריות (דף יא:). עיקר הדבר ופירושו ופר'^[21] הבא על כל המזות היינו צפר שהוא עצמו מציא שהורה עצמו ועשה כהוראתו שהוראת כהן משיח עצמו כהוראת כ"ד לציבור:

קרבן על טומאתו מה שאין קן בכהן ו' למאן דאמר דיעמא נזיר ואל יטמא כהן ואפי' כהן הדיוט: **יטמא בהן**. ואפילו כהן גדול: **נזיר קדושתו קדושת שעה**. ואפי' אחר מיר עולם מכל מקום סתם נזירות היו שלשים יום (לעיל ה:). **בשלמא בהן גדול ונוזר** **האי כבר בהן גדול עדיף והאי סבר נזיר עדיף**. וטעמא דמ"י^[15] במתניתין: **[בן משוח בשמן המשחה**. כ"ג שנמשח בשמן המשחה ומרובה בגדים קרי בגדים בלא שמן שהיו ממלאים ידיו בזה' בגדים ולא היו יכולין לעשות שמן המשחה אחר למשוח בו דכתיבי (שמות ז) שמן משחת קדש יהיה זה ו' לדורותיכם זה ולא אחר וכדאיתא בפ' קמא דכריתות (דף ה:) וי' נס א' בשמן המשחה היה והלא הכרזה נסים נעשו בו שמתחלה לא היה אלא י"ז לוג ובו נמשח המשכן וכל כליו וזהרן ובניו כל ז' ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים וכו'ו קיים לעמיד לבא שנאמר משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם והא דלומר שכהן משוח מקריבו ולא מרובה בגדים דכתיבי גביה ח' ולקח הכהן המשח מדם הפר והא'^[17] ליתא דבתורת כהנים מוכח בזהדי דאף כהן הדיוט מקריבו א) (ה"ג) וא"ת אי מיירי אחר יה"כ לא היה לו לקרותו לזה מרובה בגדים אלא שעבר^[18] ואי מלאו מת מצוה ביה"כ והא כבודת מת מצוה לא דחי י"ט וכ"ש שבת ויה"כ וי"ל דלעולם ביה"כ עצמו איירי ולא לקצרו אלא לנטולנו מחמה לכל דשרי אפי' בשבת והא קאמר דמשוח בשמן עדיף ומטמא המרובה בגדים מחמה^[19] לכל דמשוח עדיף דמייתי פר הבא על כל המזות אס הכהן המשח הורה וטעה בהוראתו אבל מרובה בגדים אינו מציא פר על^[20] כל המזות דמשיח דוקא כתיב אלא מציא כשזה או שעירה יחידי ובהוריות (דף יא:). עיקר הדבר ופירושו ופר'^[21] הבא על כל המזות היינו צפר שהוא עצמו מציא שהורה עצמו ועשה כהוראתו שהוראת כהן משיח עצמו כהוראת כ"ד לציבור:

- י"ל כדאמון. 16. י"ל שאף אס. 17. י"ל הא. 18. י"ל שעבר כדכסון.
- י"ל לנטולנו מחמה. 20. י"ל הלא על. 21. י"ל דבר.

פרק ששי נזיר

מז. עין משפט נר מצוה

ונטמא ר' אליעזר אומר סותר את הב'. ולא כל הימים' כדמפרש בגמ' דהא ר' אליעזר הוא דאמר [לעיל] בפ"ג (דף טז:). נטמא לאחר מלאת סותר ו' א' אלא סותר אקרבנות² קאמר ור' אליעזר לטעמיה דאמר בגמ' אחר המעשים כולם מותר לשחות יין ב' ומגלח הרי כשזרק אחד מן הדמים עד [שיציא שאר הקרבנות אינו ראוין לתגלחת והואיל ונטמא [קודם] שהקריב כולם כנטמא שחרית לפני הקריבו אף אחד מהן דמי ולא ראוין לתגלחת כל היום והוי קרבן ראשון שהציא כאילו הציאו מוך מלאת צימים שלא ראוי כלל לתגלחת דמי: **וחב"א יביא שאר קרבנותיו ויטוהר**. פי' לכשיטהר כך מפרש צירושלמי סתם³ מעשה ג' דטהרה ואחר כך יציא קרבנות. ודאי אותו הזבח שהיה בזהכר לא יחזור ויציא ורבנן לטעמיהו דלאמרי אחר מעשה יחידי מותר לשחות יין ומגלח הרי הוא קודם⁴ שנטמא [ראוין] לתגלחת ולמה יסמור אותו [אכלן]⁵ הזבחים שהקריב משנטמא יסתור דהא קפיד קרא שיציא קרבנות נזיר בטהרה ואח"כ כשיטהר⁶ יהיה לו הזאת ג' ו' יציאם [למנן סמירה]⁷ ד':

במרים התרמודית. מתרמוד: **והאמר ר'עיר' בפ"ג** (דף י:). ובפ' ג' (דף טז:). דטומאה דלאחר מלאת סותר ו' [ו] ולרבנן⁸ [נ'] ובפ"ק פירשתי דמרבנן הוא דמן הסורה בסמירה הבא מספק דמשמע⁹ הואיל ובחדא ראוין לתגלחת שזורק¹⁰ א' מן הדמים לרבנן [נמי דיו] בסמירת ו': סותר קרבנות. כדפי' במתני': דייק¹¹ נמי. בצרייתא דבקרבות איירי מדאיתיו רבנן ראייה לדכריהם שאמרו¹² חכמים שאר¹³ קרבנות:

הדרן עלך שלשה מינין בהן גדול ונוזר אין מיטמאין לקרוביהם. ח' כספרי'¹⁴ היא אלל

מיטמא למת מצוה ולא גרסינן ליה כדמוכח בגמ'. כהן גדול הלכותיו צפרשת אמור אל הכהנים ומיר צפרשת נשא: **וא"ל יטמא נזיר**. שקדשמו עדיפא כיון שהזיקתו תורה להביא צפרשת אמור אל הכהנים ומיר צפרשת נשא:

וא"ל יטמא נזיר. שקדשמו עדיפא כיון שהזיקתו תורה להביא צפרשת אמור אל הכהנים ומיר צפרשת נשא:

ו' לבר פדא. ואיכא לספקי הכא הואיל ונראה לתגלחת משזורק א' מן הדמים אולי די בסתירת ו', ולי נראה דלרבנן אין כאן סתירה כלל דכיון שזורק א' מן הדמים מותר לשחות יין וליטמא למתים ולגלח ויצא מכלל נזיר ולא שייך ביה סתירה. מרים התרמודית. מתרמוד היתה. הכי נמי מסתברא דסותר קרבנותיו קאמר

ק"ג א מיי' פ"ו מהל' מירות הלכה ד: **א** ב מיי' פ"ג מהל' אלל הל' ו סמג לאזין רלו: **ב** ג מיי' שס הלכה ח פ"ו מהל' מירות הל' יז יז: **ג** ד ה מיי' פ"ו מהל' מירות הל' יג פ"ג מהל' אלל הל' ט:

נוסחת הריב"ן

א] כו' ונגמ' מפרש לה: [ב] אחר תחמיו: ג] אלא אף אותן שהפריש לו כפים א"י אחרים במקומן: ד] שמעינן הי מיייתו כו' כה"ג עדיף ויטמא מיר ואל יטמא כ"ג שקדשמו כו' שכן מציא קרבן על טומאתו ולא יטמא מיר הכ"ד:

פי' הרא"ש

ותיפוק לי מאחר כל המעשים. ואם באנו לומר דאינו חושש מואת א"כ גם ההוא דיש לו כפים א"י למי' דכר"א פאריא: זאת אומרת קסבר ר"ש נזיר שגלח על שלמי נדבה יצא השלמי נזיר ששחטן שלא לשמן לא עלה לשם חובה והרי הן כשלמי נדבה: דאמר קרא אשר תחת זבח השלמים ולא כתוב שלמי משמע כל שלמים ויס"ג דאמר קרא (על) [ובשר] זבח תודה שלמי ולא כתוב שלמים. ופי' הרי משה דמהאי קרא דרשי' בפי' התורה [דף ע"ח] לרבות שלמים נזיר ליום ולילה א'. ומקשינן נמי שלמי תודה לשלמי נזיר שאם גילח עליהם יצא: מי שזורק עליו א' מן הדמים ונטמא. ר"א או סותר את הכל. לא כל הימים קאמר כדמפרש קאמר. ר"א לטעמיה דאמר אחר כל המעשים כולם שאינו מותר לשחות יין עד אחר הבאת כל קרבנותיו. נמצא כשזורק א' מן הדמים עדיין אינו ראוין לתגלחת ויכיון דס"ל לר"א שאין א' מן הקרבנות מותרו בתגלחת עד שקריב את כולם א"כ כל קרבנותיו חשובים כקרבן [אחד] וכשנטמא קודם שהקריב כולו הוי כאילו נטמא שחרית קודם שהקריב אפי' א' מהם והוי הקרבן שהביא כאילו הקריבו מוך מלאה. וחב"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר פי' לכשיטהר. וכן מפ' בירושלמי בהאי מהני' יטהר ואח"כ יביא קרבנותיו ואותו הזבח שהביא בטהרה לא יחזור ויביאנו. רבנן לטעמיהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לגלח. הרי האדם שנטמא נראה לתגלחת ולמה יסתור אותו זבח אבל שאר זבחים שהקריב משנטמא ודאי סותר דהא קפיד קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה. ולעיל פ"ק פירשתי דהא דסותר ל' יום לרבנן היינו מדרבנן דמן התורה סגי בסתירת

ו' לבר פדא. ואיכא לספקי הכא הואיל ונראה לתגלחת משזורק א' מן הדמים אולי די בסתירת ו', ולי נראה דלרבנן אין כאן סתירה כלל דכיון שזורק א' מן הדמים מותר לשחות יין וליטמא למתים ולגלח ויצא מכלל נזיר ולא שייך ביה סתירה. מרים התרמודית. מתרמוד היתה. הכי נמי מסתברא דסותר קרבנותיו קאמר ותיפוק לי מאחר כל המעשים. ואם באנו לומר דאינו חושש מואת א"כ גם ההוא דיש לו כפים א"י למי' דכר"א פאריא: זאת אומרת קסבר ר"ש נזיר שגלח על שלמי נדבה יצא השלמי נזיר ששחטן שלא לשמן לא עלה לשם חובה והרי הן כשלמי נדבה: דאמר קרא אשר תחת זבח השלמים ולא כתוב שלמי משמע כל שלמים ויס"ג דאמר קרא (על) [ובשר] זבח תודה שלמי ולא כתוב שלמים. ופי' הרי משה דמהאי קרא דרשי' בפי' התורה [דף ע"ח] לרבות שלמים נזיר ליום ולילה א'. ומקשינן נמי שלמי תודה לשלמי נזיר שאם גילח עליהם יצא: מי שזורק עליו א' מן הדמים ונטמא. ר"א או סותר את הכל. לא כל הימים קאמר כדמפרש קאמר. ר"א לטעמיה דאמר אחר כל המעשים כולם שאינו מותר לשחות יין עד אחר הבאת כל קרבנותיו. נמצא כשזורק א' מן הדמים עדיין אינו ראוין לתגלחת ויכיון דס"ל לר"א שאין א' מן הקרבנות מותרו בתגלחת עד שקריב את כולם א"כ כל קרבנותיו חשובים כקרבן [אחד] וכשנטמא קודם שהקריב כולו הוי כאילו נטמא שחרית קודם שהקריב אפי' א' מהם והוי הקרבן שהביא כאילו הקריבו מוך מלאה. וחב"א יביא שאר קרבנותיו ויטהר פי' לכשיטהר. וכן מפ' בירושלמי בהאי מהני' יטהר ואח"כ יביא קרבנותיו ואותו הזבח שהביא בטהרה לא יחזור ויביאנו. רבנן לטעמיהו דאמרי אחר מעשה יחידי מותר לגלח. הרי האדם שנטמא נראה לתגלחת ולמה יסתור אותו זבח אבל שאר זבחים שהקריב משנטמא ודאי סותר דהא קפיד קרא שיביא קרבנות נזיר בטהרה. ולעיל פ"ק פירשתי דהא דסותר ל' יום לרבנן היינו מדרבנן דמן התורה סגי בסתירת

^[1] שם הובא הך הקיפא לתגלח אחרתא אבל ליום ולילה הוא בוצחים (י"ו) וכן מה שבי' המוס' כהן לענין למה הוא בוצחים (ה') וגלהו דבמוס' כהן קריא אחיז מיבות וי"ל ויש גרסין ובשר זבח כו' וכמו שבי' הראש' כאן.